

Medya ve Çocuklarımız

Çocukluğumuzda en çok sevdiğimiz filmleri veya televizyon dizilerinin kahramanlarını hala hatırlayabiliriz. Bu hatırladığımız filmlerde ki kahramanlarda bizi büyüleyen neydi? Video ve bilgisayar oyunları ilk defa ne zaman ortaya çıktı? Bizim zamanımızda evimizdeki medya araçlarının kullanımını nasıldı? Çocukluğumuzda Medya araçlarının kullanımı konusunda anne-babalarımızla tartışmalarımız oluyor muydu? gibi soruları kendimize sordüğümüzde medyanın olumlu ya da olumsuz etkilerini hala unutmadığımızı görürüz.

Günümüzde, çocukluğumuzdaki bazı televizyon dizileri ve film kahramanları hala izlenmesine rağmen, bizim çocukluğumuzdan bu yana birçok şey değişti. Eskiden Medya araçlarının açılış ve kapanış saatleri vardı. Oysa bugün Medya araçları gece gündüz kullanıma hazır durumda. Artık televizyonların kapanış saati diye birşey söz konusu değil. Eskiden sadece oturma odalarında olan televizyon, artık yatak odalarına, çocuk odalarına ve mutfaklara kadar girdi. İletişim ve eğlence aracı olarak bilgisayar, çoğumuz için artık vazgeçilmez bir duruma geldi. Çeşitli medya ürünleri konularıyla ve resimli figürleriyle birlikte çocuklarımızın tişörtlerine, oyun kartlarına basılı olarak evlere, anaokullarına ve okullara taşıyor.

Artık biz yetişkinlerin ve çocukların dünyaları Medya Dünyası'na dönüştü. Eskiden çocukların dünyası yalnız **aile, yuva, okul ve çevreyle** sınırlıydı. Oysa günümüzde yetişkinlerin ve çocukların serbest zamanlarının oldukça önemli bir bölümünü Televizyon, Video, DVD ve Bilgisayar alıyor.

Bundan 3-4 yıl öncesine kadar **televizyon ve videonun** çocuklar üzerine olumsuz etkileriyle ilgili uzmanlar tarafından oldukça çok yazılar ve kitaplar yazıldı ve konuşuldu. Bunları daha anne babalara özümsetmeye çalışırken modern çağın bir gereği durumuna gelen bilgisayar ve İnternet çocuklarımızın da yaşamına yoğun bir şekilde girdi. Aslında bu Bilgisayar ve İnternet konusu başlı başına işlenebilecek oldukça önemli ve geniş bir konu. Ancak "Medya ve Çocuk" derken henüz yeterince araştırma yapılmamış bu konuya da biraz olsun değinmekten kendimi alamıyorum.

Yetişkinlerden çok daha yetenekli ve becerikli olan çocuklar, kısa bir süre içinde Bilgisayar ve İnternet'i kullanma yönünde anne, babalarını ve öğretmenlerini çoktan geçtiler.

Bilgisayar ve İnternet'in, başta bilgi edinme, öğrenme ve iletişim olmak üzere çeşitli alanlarda yararlarının yanısıra bunların kullanımının, çocuklar için olumsuz fiziksel, psikolojik ve sosyal etkilerinin yanında birçok tehlikeler içerdiği de kesinlikle gözardı edilemez.

Federal Almanya`da çocukları ve gençleri İnternet`teki porno ve çocuk pornografisi, halk düşmanlığı, ırkçılık, şiddet ve insan onurunu zedeleyici içerikteki sitelerden, e.postalardan korumak için ceza kanununun yanısıra **Gençlik Medyası Devlet Sözleşmesinde Gençleri Koruyan Kurallar** (JMStV) 2003 yılında belirlendi. Bu sözleşmeyi kontrol, gözetleme ve şikayetleri değerlendirmede **Çocukları ve Gençleri Medya`dan Koruma Komisyonu** (KJM) yine bu komisyona bağlı **Gençleri Koruma. net** (Jugendschutz.net) **Gençlik için Tehlikeli Medya, Eyaletler Birliği Kontrol Dairesi** (BPJM) yetkilidir.

Federal Almanya`da ve Türkiye`de evlerdeki Bilgisayar ve İnternet bağlantısının sayısı üzerine elimde somut bir veri ne yazıkki yok.

Ancak, 18. Mart 2006 tarihinde yayınlanan NTV haberlerinde Türkiye`de sayıları 24 bine ulaşan İnternet Kafelerde porno siteleri ve şiddet içerikli oyunlar konusunda neredeyse hiç denetimin olmadığı belirtiliyor.

Yine aynı haberde **“Çocukların güvenli Bilgisayar ve İnternet kullanımı”** sorununu, ele alan uzmanların, her yaşta insanın girebildiği bu mekanlarda çocukları şiddet içerikli pek çok oyunların aktörü haline getirdiğini, ne kadar çok adam öldürülürse , o kadar çok başarılı olduklarını gördüklerini, eğer adam öldürecek silah yoksa her türlü aracın silah olabileceğini öğrendiklerini, bazı oyunlarda da çocuklara **“Eğer hiçbir şey yapamazsanız, oyundan sıkılırsanız, benzin bidonunu döküp arkadaşınızı yakabilirsiniz”** gibi mesajlar verildiği dile getiriliyor.

Ancak, Türkiye`ye yasal yollarla giren denetlenmeyen birçok Bilgisayar oyunlarının , önce, tanıtım dergileriyle piyasaya sürüldüğü biliniyor. Bu dergilerde de şiddet içeren oyunlarla ilgili, **“Yasaklanmadan arşivize kaydedin”, “16 yaşından küçükseniz izlemeyin”** gibi kısırtıcı uyarılarla teşvik edildiği ve bu oyunlarda, güncel politik mesajların yoğun olduğu belirtilirken, bu oyunları oynayan çocukların bilinç altına, Almanya`daki Türklere etnik temizlik yapılması, Afganistan coğrafyasındaki insanların terörist olduğu, Çin`in yeni bir Sovyet tehlikesi oluşturduğu yönünde pek çok mesajlar verme özelliklerinin de olduğu dile getiriliyor.

Araştırmalarda, çocuk pornografisinin İnternet`te geldiği nokta ise oldukça düşündürücü.

En küçük bebeklerin dahi cinsel yönden sömürüldüğü ve pornografik malzemelere konu edildiği ortaya konmaktadır.

Medya araçları bilinçli kullanıldığında bilgi edinme, öğrenme konusunda insanın gelişmesine katkılarının önemi kesinlikle yadsınamaz.

Özellikle televizyon bireylerin kendilerini, kişiliklerini geliştirebilmelerine ortam hazırlayan, zaman zaman bireyi düşünme, eleştirme ve başkalarıyla düşünce ve yorum alışverişi yapabilme fırsatı verebilen önemli bir iletişim aracıdır.

Ancak çocukların medya araçlarındaki bazı sunuları özümsemeleri oldukça zordur.

Medya araçları oldukça etkili bir uyarım aracı/ kaynağı olduğundan, aile içi ve aile dışı toplumsal etkileşimi en alt düzeye indirir. Bu nedenle çocukların sosyal gelişmelerine olumlu etkilerinin yanısıra olumsuz etkilerinin de olduğu gözardı edilmeden çocuklarımızı olumsuz etkileden koruyabilmek için önce kendimiz medya kullanımında sorumluluk bilinciyle hareket ederek onlara örnek olmalıyız.

Federal Almanya`da eğitim uzmanları arasında “Türkiyeli Aileler Medya`yı bir Çocuk Bakıcısı olarak görüyor?” görüşü oldukça yaygındır. Aslında bu görüş Federal Almanya`da yaşayan Türkiyeli ailelerin % 80 inin kırsal kesimden, eğitim ve öğrenim düzeyi yeterli olmayan ailelerden oluştuğu, hem annenin, hem de babanın çalıştığı göz önünde bulundurulduğunda, bu Alman eğitim uzmanlarının bu görüşte pek te haksız olmadıklarını görürüz.

Yapılan araştırmalarda Türkiyeli ailelerin % 60 ında, Alman ailelerinin % 20 inde Video ve DVD olduğu biliniyor.

Öncelikle bir ailenin Medya araçlarına bakış açısı oldukça önemlidir.

Çocuk “Canım sıkılıyor” dediğinde bir anne ya da baba “Git Televizyon seyret!” diyorsa çocuk can sıkıldığında televizyon dan başka ilgilenecek birsey olmadığı mesajını alacaktır anne, babadan.

Kendimize Medya araçlarıyla ilgili aşağıdaki soruları sormaya ve düşünmeye çalışalım;

- Çocuğumuzun hangi dizileri sevdiğini biliyor muyuz? Ve o dizileri bizler tanıyor muyuz?
- Televizyondaki Reklamlar ve Pazarlama Politikasına karşı yaklaşımımız nedir?
- Sakıncalı Programları farkedebiliyor muyuz? Farkediyorsak ne gibi önlemler alıyoruz?
- Medya, çocuklarımızın günlük yaşamının önemli bir parçası mı?

Öyleyse günlük yaşamın sadece küçük bir parçası durumuna nasıl getirebiliriz? Ve onlara başka hangi alternatifler sunulabiliriz?

Televizyon haberlerine gelince, çocuklar haberlerde aktüel gerçek şiddet sahnelerini, politikacıların birbirlerine yumruk atmalarını, silah çekmelerini, polis ve askerlerin halkın üzerine saldırmalarını, savaşlarda insanların bebek, çocuk, anne, genç, yaşlı ayrımı yapılmaksızın öldürülmelerini, intihar olaylarını ve kazaları görüyorlar.

Yetişkinler olarak filmlerin gerçek olmadığını çocuklara anlatabiliriz. Ama haberlerinde gerçek olmadığını onlara anlatabilir miyiz?

Genelde magazin programları en çok izlenen saatlerde gösteriliyor. Bu tür programlar, genelde çocuklara zarar verebilecek **suç, kaza, savaş, şiddet** gibi konuları içermektedir. Böyle durumlarda ilk yardım da gelse, çocuklar korku veren bölümlerin etkisinden kolay kolay kurtulamazlar.

Çocuklar bu haberlerden sonra kendi kafalarında açıklıyamadıkları çeşitli korkulara kapılırlar. Almanya ve Hollanda`da yapılan araştırmalarda yetişkinlerin %10`u TV haberlerini doğru bir şekilde anlamadıkları ortaya çıkmış.Yetişkinlerin anlamakta zorlandıkları haberleri çocuklar nasıl anlayabilsinler ki?

Bazı **çizgi filmleri** (Tom ve Jerry= Ölümsüz ! Donald-Duck= Merdivensiz duvarlara ,kapalı kapılara tırmanıyor, buluttan buluta atlıyor.!) çocuklarda saldırganlığa, öğrenme ve konuşma bozukluklarına neden olabiliyor.

Bu konuda bu çizgi filmleri ve çocuklarla ilgisizliğin sonuçlarını gösterebilmek için mesleki yaşamımdan bir örnek vermek istiyorum.

Bes yıl süreyle ilgilendiğim, iki zihinsel, öğrenme, eğitim ve konuşma engelli ve bir gelişmesi normal çocukları olan bes çocuklu bir aile ile ilgilendim. Baba kalp rahatsızlığı nedeniyle bes çocuk daha küçük yaşlardayken vefat etmiş. Anne hem çalışıp hemde bes çocuğuyla ilgilenmeye çalışıyor ve yetmediği yerde bakıcı olarak Televizyon, Video ve büyük çocuklarını küçük çocuklara bakmakla görevlendiriyordu.! Kendisine ismi bırakmasını ve Gençlik Dairesi tarafından eve bir eğitim yardımcısının gelmesini önerdiğimiz halde, anne yabancı bir kişinin eve gelmesini kabul etmedi. Kendilerine yaptığım ev ziyaretlerinde çocukların sürekli televizyon ve video basında olduklarını Tom ve Jerry ve Miki Maus gibi çizgi filmleri seyrettiklerini görüyordum. Anneyi defalarca aydınlatmaya çalıştığım halde pek oralı olmadı. Zihinsel ve öğrenme engelli çocukların hepsinde konuşma engelliliği de vardı.

Uzun çabalar sonucu annenin isten çıkmasını ve Sosyal Yardım almasını sağladım.

Fakat çocukların genel gelişmelerinde pek fazla bir değişiklik olmadı. Konuşma bozuklukları bazılarında devam eden bir sorun olarak kaldı. Annenin dışında kendileriyle yakın ilişki içinde olmayan bir insanın onları anlaması kolay değildi. Ağır zihinsel engelli çocuğu anneyi güçlükle ikna ederek bir bakım yurduna verdik. İki eğitim ve öğrenme zorluğu olan ve bir gelişmesi normal olan genç çocuklar meslek eğitimi yaparak evlenip evden ayrıldılar.

Anne evde bir çocukla kalınca ikinci bir evlilik yaptı. Bu evliliğinden bir çocuk daha dünyaya geldi. Bu çocukta anaokuluna başladığında öğrenme ve konuşma engelli olduğu ortaya çıktı.

Eğitmcilerle birlikte çalışarak çocuk için Ergo terapi ve konuşma terapisi organize ettik.

Okul çağı geldiğinde normal okula başladı. Ancak orada öğretmen çocukta öğrenme ve konuşma zorluğu olduğu için öğrenme zorluğu olan çocukların özel okuluna göndermek istedi.

Annenin okuma yazma ve almanca bilmemesi ve ailenin sosyal yapısıyla çocukların kaderleri bastan çizilmiş olarak, bu çocuk ta öğrenme engellilerin gittiği özel eğitim okuluna gönderilmek istendi. Aslında çocuğun zeka gelişiminde bir sorun yoktu, sadece konuşma zorluğu vardı.

Anne feryat ediyor, o çocuğunu da o tip bir okula vermek istemiyordu. Hem okul idaresine karşı hem de anneyi konuşma engelli çocukların okulu için ikna etmede verdiğim mücadele sonucu çocuğu konuşma engelli çocukların okuluna yerleştirdik..

Çocuklar kriminal filmleri neden seviyorlar?

Çocukların heyecanlı filmlerden hoşlanmaları oldukça normal. Çocuklar bu filmlerdeki kahramanları kendileriyle özdeşleştirerek onları **örnek** alırlar. Aslında eğitimde **"örnek almak"** önemli bir kavramdır. Çocuklar taklit yoluyla öğrenirler.

Fakat örneklerde **"iyi örnek"** , **"kötü örnek"** vardır. Bu kriminal filmlerde hangi kahramanı örnek aldığı önemlidir. Bu da çocuğun aile içindeki yeri ve ilişkilerine bağlıdır.

Çocuğa sorabilirsiniz: "Soyguncudan mı? Yoksa Polisten yana mı olursun?" diye.

Sonra da neden? sorusunu sorabilirsiniz. Bu cevaplarda çocukta bilinçsiz olarak belirli bir şahsın, belki de ailesinin otoritesine karşı sempatisi veya antipatisi olduğu sanılabilir.

Aslında burada önemli olan film kahramanlarının **"iyi"** ya da **"kötü"** örnek olmaları o kadar çok önemli değil, önemli olan anne babaların çocukları için iyi birer örnek olmalarıdır.

Ailede çocuklar özellikle hep anne babayı örnek olarak aldıklarından öncelikle aile'nin Medya ile ilişkisi oldukça önemlidir.

Yapılan araştırmalarda, **yetiskilerin günde ortalama 4,5 saat TV izlediği** ortaya çıkmış. Yetiskilerin, özellikle eslerin birbirleriyle konusmaktan ve problemlerden kaçtıkları için çok Televizyon izledikleri önemli nedenlerden biri olarak gösterilmiştir. Yine aynı araştırmalarda **eslerin günde ortalama birbirleriyle konuşma sürelerinin sadece 9 dakika olduğu** ortaya çıkarılmış.

Bu araştırmalara ek olarak yine kendi çalışma alanımdaki aile danışmalarımın bir örnek vermek istiyorum;

*Kadın ve erkeğin birinci evliliklerinde aynı yaşlarda getirdikleri iki erkek çocuklarıyla yaptıkları ikinci evliliklerinde yasadıkları ilişki sorunlarıyla ilgili bana bir süre aile danışmasına gelen bir çift geçenlerde bana uğradı. Kendilerine ilişkilerinin nasıl olduğunu sorduğumda erkek; **"Artık pek fazla tartışmıyoruz. Sakinleştik, iyiyiz!" dedi eside tastikledi.***

*Bu isi nasıl becerdiniz? diye sorduğumda yine erkek, **"Artık türkçe Televizyon programları için satelitimiz var. İsten ve yemekten sonra her akşam TV dizilerimizi birlikte izliyoruz. Problem konusmaya vaktimiz kalmıyor. En azından birlikte zamanımızı paylasabilecek ortak bir şey bulduk, iyiyiz, idare ediyoruz..."** diyerek birbirlerine bakıp gülümsediler.*

İste böyle bir daha ki krize kadar bu çift problemlerden ve konusmaktan kaçmak için geçici bir çözüm bulmustu ! Medyanın yararları mı, desek acaba buna?!!

Medya araçlarında şiddet içeren filmlerin çocuklara olan zararlarını özetlersek;

- * Gerçekle olan bağlantı kopması ve çocuğun toplumdan izole olması, yalnızlığa itilmesi
- * Şiddetin normal bir çeliski ve çözüm yolu olduğunu öğrenmeleri ve saldırgan davranışlara yöneltilmeleri.

Dövme olayını bilmeyen bir çocuk, bunu nereden öğrenecek?

İhtiyaç olmayan şey gelişemez gelişen bir şey kullanılmazsa değişmez.

- * Kadın düşmanlığını öğrenmeleri
- * Azınlıklara karşı kin ve düşmanlık duymayı öğrenmeleri
- * Serbest zaman = Medya zamanı olması
- * Çocukların kitap okuma ve oyun oynamalarının engellenmesi ve oyun oynadıklarında oyunlarının da şiddete yönelik olması
- * Çeşitli korkulara neden olması
- * Okula düzenli gidislerini ve okuldaki başarılarını engellemesi
- * Çocukların genel zihinsel ve bedensel gelişmelerini engellemesi

Yapılan araştırmalarla, medya araçlarının çocukların **fiziksel, psikolojik, sosyal gelişmelerini** olumsuz etkilediği uzmanlar tarafından belirtilmektedir.

Fiziksel etkileri:

Çocuk büyüme çağında harekete ihtiyacı vardır. Şayet çocuk saatlerce medya araçları karşısında hareketsiz oturursa, bu çocuğun bedensel gelişimi sağlıklı olur mu?

Okula başlayacak çocuklarda sağlık dairelerinde doktor tarafından yapılan muayenelerde, saatlerce medya araçları karşısında oturup film izleyen çocukların bedensel gelişmelerinde, duruşlarında ve görmelerinde bozukluklar olduğuna sıkça rastlanmaktadır.

Medya araçları karşısında bedensel olarak hiç hareket yoktur. Bunun sonucu çocuklar huzursuz ve sinirli olur ve giderek davranış bozuklukları göstermeye başlarlar.

Televizyonlardan ve bilgi sayarlardan çıkan ışınların insan sağlığına zararları biliniyor. Fakat bunun farkında olmadan sabah yataktan kalkıldığında hemen televizyonun düğmesine basılıyor.

Biz yetişkinler olarak, bu televizyon ve bilgisayar ışınlarının sağlığınıza zararlı olduğu bilinciyle, mümkün olduğunca az televizyon ve bilgisayarı açmıyorsak, çocuklarımızdan bunu öğrenmeleri nasıl beklenebilir?

Ayrıca çocukların televizyon ve bilgisayar ekranlarına oldukça yakın oturup izlemesinin çocuğun **sağlıklı gözlerine** nasıl zarar verdiği ve bazı çocuklarda **sara nöbetlerine neden olduğu** bilinmektedir.

Medya araçlarına bağımlı çocuklar genellikle oyuna ve spora ilgi duymazlar ve pasifleşirler. Burada Medya araçları aktif, çocuklar ise pasif duruma düşerler. Bu da onların bedensel gelişmelerini olumsuz yönde etkilemektedir.

Ayrıca medya araçları karşısında uzun süre oturup, seyreden çocuklarda **beslenme, hazım bozuklukları** ve **mide ağrıları** görülmektedir.

Tanınmış Alman çocuk doktorlarından Prof. Hellbrügge bazı film sahnelerinde çocukların **kalp atışlarının** anormal derecede hızlandığını yaptığı araştırmalarda ortaya çıkarmıştır.

Onun bu araştırmayı yaptığı sırada gösterilen filmler çocuk masalları, filmleri Pamuk Prenses ve 7 Cüceler, Hänsel ve Gretel gibi filmlermiş!!!

Psikolojik etkiler:

İnternetin çekiciliğine kapılıp okul sonrası zamanının büyük bir bölümünü bilgisayar önünde geçiren çocuklarda İnternet bağımlılığı oluşmaktadır.

Çok İnternet kullanan çocuklarda, İnternet kullanımı ve kulanamamanın getirdiği stresle titreme, endişe, sürekli İnterneti düşünme ve onunla ilgili hayaller kurma, parmakları tuşa dokunur gibi istemsiz hareket ettirme gibi durumlar görülebilir. Çocuk gittikçe içine kapanıp yalnızlaşabilir.

Amerika`lı bir psikoloğun yaptığı araştırmaya göre İnternet kullanan 500 kişinin, %80 inin "bağımlı" kategorisinde olduğu belirtilmiştir.

Yine çocuklarda izledikleri televizyon filmlerinden sonra uyku rahatsızlıkları ve kabuslar gördükleri bilinmektedir.

Batı ülkelerinde, ortalama olarak bir çocuğun 14 yaşına gelinceye kadar TV de 11 bin cinayet sahnesine tanık olduğu, çizgi filmlerinde %94 nün şiddet ve cinayet konularına yer verildiğine isaret edilmektedir. (" Ana- Baba ve Çocuk" Haluk Yavuzer)

İlk çocukluk dönemlerinden itibaren çocuklar, kendilerine model olarak seçtikleri TV dizilerindeki ve bilgisayar oyunlarındaki kahramanların özelliklerini günlük yaşamlarına ve oyunlarına yansıtırlar. Bu film kahramanlarının davranışlarını oyunlarında taklit ederler.

Bu davranışlar çocuktaki saldırganlık dürtülerini harekete geçirebilir ve onu saldırgan yapabilir.

Çünkü, çocukta dürtülerini frenleme yeteneği çok zayıftır. Bu nedenle olumsuz uyarımları içeren bir televizyon filmi, çocuğu saldırganlığa iten çeşitli etkenlerden belki de en güçlüsü ve yaygındır.

Ancak burada, çocuğun etkilenmesinde kişilik özellikleriyle, yakın çevre faktörlerinin rolünün büyük olduğu gözardı edilmemelidir!

Çocukların medya yoluyla cinsel istismarı ne demektir ?

Bir yetişkinin kız veya erkek çocuklarını kandırıp soyunmasını sağlayarak fotoğraflarını çekmesi, video filmlerine almaları ve bu fotoğraf ve filmleri satması.

Çocuk Hakları Bildirgesi'ne imza atmış tüm devletler çocukları cinsel tacizlerden ve cinsel sömürüden, bunu yapan çocukların kendi anne babaları dahi olsa korumaktır.

Çocukları kaçırmak, onlar üzerine pazarlık yapmak ve satmak yasaktır. Çocuklara bedensel, ruhsal ve zihinsel şiddet uygulamak, çocuk hakları bildirgesinin 11. , 19., 34. ve 35. maddelerine göre kesinlikle yasaktır.

Çocuk Hakları Bildirgesi sadece çocukların cinsel taciz, şiddet, işkence ve sömürüye karşı korunması ve bunu uygulayan kişinin cezalandırılmasını istemekle kalmaz, aynı zamanda bu yaşadığı kötü olayın etkisini daha kolay atlatabilmesi için yardım edilmesi gerektiğini ister. Çocuk Hakları bildirgesine göre, **çocuğun şiddetin her türüne karşı korunması** nı ister.

Medya araçlarının dengeli ve bilinçli kullanılmadığı takdirde çocukları hasta yaptığı ya da gelişmelerini engellediğini anne babalara anlatmak oldukça zordur. Çünkü herhangi bir kaza gibi etkisi birdenbire gözle görülür bir şekilde ortaya çıkmamaktadır.

Çocukların uzun süreli ve bilinçsiz Medya araçları kullanmalarına karşı neler yapılabilir?

- * Güvenli bir İnternet kullanımı için öncelikle anne babalar, öğretmenler ve İnternet Kafe sahipleri eğitilmeli ve bu Kafe'ler denetilmeli
- * Anne babalar zaman zaman televizyonu ve bilgisayarı kapatabilmeli.
Müzik dinlemek, kitap okumak, spor yapmak gibi farklı uğraşlarda bulunarak, çocuklarına **örnek** olabilmeli
- * Çocuğun televizyon ve bilgisayar ışınlarından zarar görmemesi için odanın karartılmaması ve çocukla TV arasında 2,5 m kadar uzaklık olması gerekir. Bilgi sayar ekranıyla çocuk arasında da 60-80 cm mesafe olmalı
- * 2-4 yaş arasındaki çocuklar, hergün olmamak şartıyla bir programı yarım saat süreyle izlemeli
- * 5-7 yaş arası cocuklar, yine hergün olmamak şartıyla bir veya en çok iki programı en fazla 45 dakika izlemeli.
- * Küçük çocukların, kaldıramayacakları filmler veya dizi filmleri ve programları yetişkinlerle birlikte izlemeleri engellenmeli. Evdeki ağabey ve ablalarıyla kesin kurallar konmalı.
- * TV-Programları seçilerek izlenmeli (Haftalık TV-Programı alınabilir)

- * Anne babalar, çocuklardaki saldırganlık tepkilerini harekete geçiren ya da onları aşırı uyarıcı ve toplumsal değer yargılarını değiştirmeye sebep olan dizileri izlemelerine engel olmalıdır. Bunu yapamazlarsa, programı çocukla birlikte izlemeleri ve daha sonra program hakkında kısa bir söyleşi yaparak iyi ve kötü yanları dile getirilmeli
- * Çocukların TV -Programlarına eleştirel bakmaları öğretilmeli, yani bilinçli bir Medya araçları kullanıcısı olmalarına yardımcı olunmalı
- * Çocuğun, birlikte oynayacak arkadaşı yoksa arkadaş edinmesi için olanaklar yaratılmalı
- * Çocukların arkadaşlarını eve davet etmesi desteklenmeli
- * Çocukların seyredecekleri filmleri seçmelerine yardımcı olarak, filmi birlikte izleyip üzerine konuşup, değerlendirmeli
- * Çocuklar kendilerine uygun olmayan Video, DVD filmlerinden ve bilgi sayar oyunlarından uzak tutulmalı
- * Çocuk hakları bildirgesinde çocukların kendilerine yönelik radyo, televizyon, yayınları yapabilir, gazete, kitap yayınları yoluyla, kendi özgün düşüncelerini oluşturabilirler. Çocuklara uygun, onların anlayabileceği dilden haberler verilmeli Yani **“Cocuklar için Haber Bülteni”** gibi bir TV programı hazırlanması için anne babalar çocuklarıyla birlikte mücadele etmeli
- * Televizyon seyredirken çocuğun hareket etmesi ve yetişkinlere soru sorması engellenmemeli
- * Çocuklar magazin programlarından uzak tutulmalı
- * Çocuklar tekrar tekrar bir filmi seyretmeyi sevdiklerinden uygun filmler Videoya alınmalı ve çocuğun tekrar seyretmesine izin verilmeli (Özellikle video, istendiği zaman ara vermeğe müsait bir araçtır!)
- * Çocukların oyun aracılığıyla kendilerini tanıdıkları, bütün bedenleri ve duyu organları oyun sırasında harekete geçip geliştiği için onların oyuna olan ihtiyaçları hiçbir zaman göz ardı edilmemeli
- * 10 yaşın altındaki çocuklar İnternet’i kullanırken tamamen anne baba gözetiminde olmalı
- * Çocukların İnternet`te ne kadar zaman harcıyabileceği sınırlanmalı
- * İnternet bağlantısı bulunan bilgisayarın çocuğun odasında değil, bir ortak kullanım alanında olmalı
- * İnternette çocuğun girebileceği sitelerin güvenli olup olmadığı anne baba tarafından kontrol edilmeli ve çocuğa İnternette kişisel bilgilerini hiçbir zaman paylaşmaması gerektiği öğretilmeli

- * Anne baba izni ve refakatı olmadan İnternet`ten tanıştığı kisiyle yüzyüze bulusmaya kalkmaması çocuğa öğretilmeli
- * Çocuğa İnternet`te okuduğu herseyin doğru olmadığı hatırlatılmalı
- * Çocuğun “ çevrim-içi arkadaşları”nı tanımaya çalışmalı
- * Çocuğa tanımadığı kilerden gelen , özellikle zincirleme olan e-postalarla ilişki kurmaması öğretilmeli
- * İnternette çocuklar için sakıncalı bir yayınla karşılaşıldığında hemen ilgili bir kurulusa haber verilmeli.
- * Çocuğa TV programlarında olduğu gibi İnternet`teki sitelerde de seçici olması gerektiği öğretilmeli
- * İnternet`teki siteler ve konular hakkında çocukla karşılıklı konuşmalı ve onun soru sorması ve tatmin edici yanıtlar alması sağlanmalı
- * En önemlisi de, diğer Medya araçları gibi İnternet`in **aile içi ilişkilerin ve iletişimin önüne geçmemesi !**

Kaynaklar:

- “Medya ile yaşamayı öğrenme “ Ministerium für Gesundheit, soziales, Frauen und Familie des Landes Nordrhein Westfalen, Landesanstalt für Medien, Nordrhein-Westfalen
- “Kinder-und Jugendschutz “Aktion Jugendschutz, Landesarbeitsstelle Bayern e.V.
- NTV, 18 Mart 2006 “İnternet kafelerde denetimsizlik tehlikesi”
- “Ana-Baba-Çocuk” Haluk Yavuzer
- Çocuk Hakları Bildirgesi
- “Çocuk ve İnternet Kullanımı” Prof. Dr. Nilüfer Tuncer

